

IX. Read the passage and answer the following questions : (1x5=5)

केरलीयानां देशीयमहामहः भवति श्रावणोत्सवः । अस्मिन्समये जनप्रियः प्रजाक्षेमतत्परः राजा महाबलिः प्रतिसंवत्सरं जनानं क्षेममन्वेष्टुं केरलान् आगच्छति इति विश्वासः । वर्षासु श्रावणमासे हस्तनक्षत्रात्प्रभृति अयं उत्सवः समारभ्यते । जनाः गोमयेनोपलिप्ते अङ्गणमध्ये तत्प्रभृतिः दशदिनपर्यन्तं पुष्पचित्राणि रचयन्ति । अयं हस्ताघोषः इदं प्रथमतया पूर्णवेदपुर्यां समारब्धः आसीत् । अधुनापि तस्य समारम्भः तत्रैव क्रियते ।

अस्मिन्महौत्सवे नगराणि वैद्युतदीपैः अलङ्कुर्वन्ति । अस्मिन्नवसरे विविधकलास्पर्धा नौकाकेलि च प्रचालयन्ति । तिस्वारन्मुलदेवालय समीपे पम्पानद्यां प्रचाल्यमानां नौकाकेलिः सुप्रसिद्धमस्ति ।

- 1) केरलीयानां देशीयोत्सवः कः ?
- 2) महाबलिः कीदृशः राजा आसीत् ?
- 3) श्रावणोत्सवः कदा समारभ्यते ?
- 4) हस्ताघोषः कुत्र समारब्धः आसीत् ?
- 5) सुप्रसिद्धा नौकाकेलिः कुत्र प्रचाल्यते ?

Reg. No. :

Name :

Third Semester M.A./M.Sc./M.Com. Degree (Reg./Sup./Imp.)
Examination, November 2015
(2014 Admn.)
HINDI LANGUAGE AND LITERATURE
HIN 3E06 : Sanskrit for Hindi Main
Nataka, Communicative Sanskrit and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instruction : Answer may be written either in **Sanskrit** or in **main language**.
 In writing **Sanskrit**, **Devanagari** script should be **used**.

I. Answer **any five** in **one** or **two** sentences : (2x5=10)

- 1) Name the Dramatic works of Kalidasa.
- 2) What is "Nepathyam" in a drama ?
- 3) Who is the heroine of this drama ?
- 4) Name the minister of Agnimitra.
- 5) How many Acts are in this Drama ? And which sentiment is Predominant here ?
- 6) Kalidasa is famous as "दीपशिखा कालिदास" Why ?
- 7) "त्रयी विग्रहवत्येव सममध्यात्मविद्यया" Who said this ? About whom ?
- 8) अहो सर्वासु अवस्थासु चारुता शोभान्तरं पुष्यति Who said this ? When ?

II. Annotate **any three** of the following : (4x3=12)

- 9) नहि कमलिनीं दृष्ट्वा ग्राहमवेक्षते मतङ्गजाः ।
- 10) अहो कुम्भीलकैः कामुकैश्च परिहरणीया खलु चन्द्रिका ।
- 11) तत्तद्विशेषकरणात्प्रत्युपदिशतीव मे बाला ।
- 12) पङ्कच्छिदः फलस्येव निकषेणाविलं पयः ।
- 13) मे हृदयं बिसिनीपत्रगतमिव सलिलं वेपते ।

III. Explain fully **any two** of the following :

(5×2=10)

- 14) चित्रगतायां अस्यां कान्तिविसंवादशङ्कि मे हृदयम्
सम्प्रति शिथिल समाधिमन्ये येनेयमालिखिता ॥
- 15) चरणान्तनिवेशितां प्रियायाः सरसां पश्य वयस्य रागरेखां
प्रथमामिव पल्लवप्रसूर्तिं हरदग्धस्य मनोभवद्रुमस्य ॥
- 16) प्रेष्यभावेन नामेयं देवीशब्दक्षमासती
स्नानीयवस्त्र क्रियया पात्रोर्णवोपयुज्यते ॥
- 17) लब्धास्पदोऽस्मीति विवादभीरोः
तितिक्षमाणस्य परेणनिन्दाम् ।
यस्यागमः केवलजीविकायै
तं ज्ञानपण्यं वणिजं वदन्ति ॥

IV. Write a paragraph on **any three** of the following : (5×3=15)

- 18) बकुलावलिका - नाटके अस्याः प्राधान्यम् ।
- 19) नाट्याचार्यौ ।
- 20) धारिणी ।
- 21) मालविकायाः वृत्तान्तम् ।
- 22) नान्दीश्लोकम् ।

V. Write an essay on **any one** of the following :

(15×1=15)

- 23) अग्निमित्र “धीरोदात्तप्रकृतिको नायकः” - समर्थयत ।

OR

मालविकाग्निमित्रस्य पञ्चमाङ्कस्य कथासारं लिखत ।

VI. Translate **any two** of the following :

(2×2=4)

- 24) उपदेशं विदुःशुद्धं सन्तस्तमुपदेशिनः
श्यामायते न युष्मासु यः काञ्चनमिवाग्निषु ।
- 25) पुराणमित्येव न साधु सर्वम्
न चापि काव्यं नवमित्यवद्यम् ।
सन्तः परीक्ष्यान्यतरद्भजन्ते
मूढः परप्रत्ययनेय बुद्धिः ॥
- 26) अतिमात्र भासुरत्वं पुष्यतिभानोः परिग्रहादनलः ।
अधिगच्छति महिमानं चन्द्रोऽपि निशपरिगृहीतः ॥

VII. Translate **any four** in to Sanskrit :

(1×4=4)

- 27) The deer eats grass.
- 28) The teacher goes out of the classroom.
- 29) I am drinking Milk.
- 30) He runs Quickly.
- 31) Who is teaching Sanskrit ?
- 32) Father is going to shop.

VIII. Fill in the blanks with suitable words **any five** of the following :

(1×5=5)

- 33) वयं संस्कृतं _____
- 34) बालाः कन्दुकेन _____
- 35) _____ कुत्र गच्छसि ?
- 36) विद्यालये _____ पठनं आरभते ?
- 37) बालः _____ पिबति ।
- 38) वृक्षात् फलानि _____
- 39) मृगाः कानने _____